

SZALAY ZOLTÁN

Megíratlan köszönt ,

avagy egy tétova mondat Tóth László

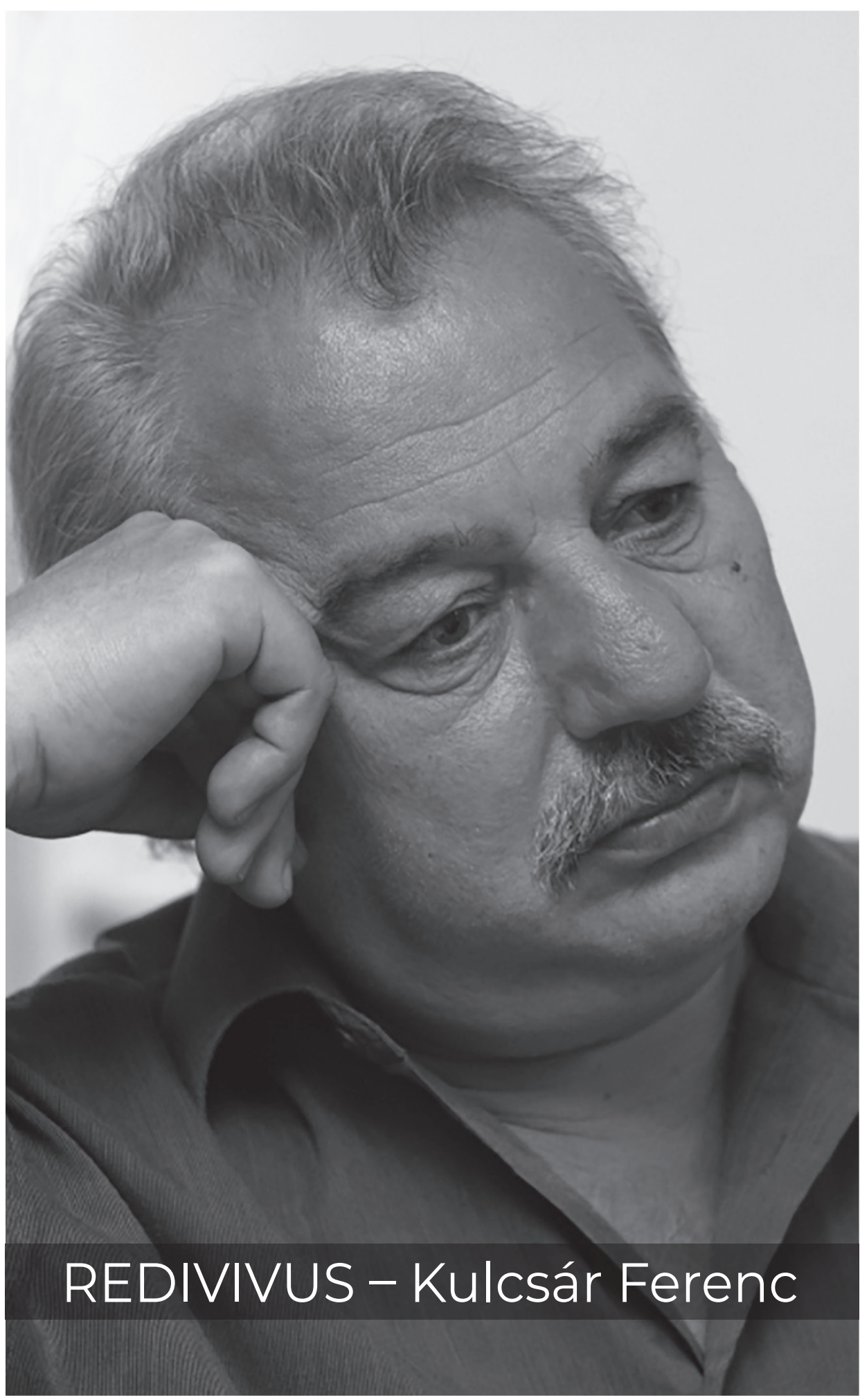
hatvanötödik születésnapjára

Kedves Laci,

most, amikor ezeket a sorokat írom, este van, bonyolult, sűrű este, és én úgy érzem, most készen állok végre a feladatra, miközben ugyanúgy érzem, hogy nem állok készen, mert honnan is vehetném a bátorságot, hogy néhány sorban, néhány tétova szóban össze akarjam fogni mindazt az ellentmondást, mindazt a kiismerhetetlenséget, aminek – s bár sterilnek hat ez a szó, de talán kellőképp egzakt is jelen estben – vizsgálatára te egy életművet építettél, amelynek az alapjául nem kevésbé szilárd és kikezdzhetetlen elemet választottál, mint a semmit, aminek a megismerésére, s ezt a Te eddigi életművednél mi sem bizonyítja kimerítőbben és elragadtatottabban, nem elég egy önmagán sokszorosán túlnyúló élet, és én, amikor, és már előre elborzadok attól, amit most le kell írnom, próbálok ennek a semminek a körvonalait legalább megközelítőleg megtalálni, hogy ezt a feladatot elvégezhessem, ráébredek, a Te soraidhoz kell vissza-visszatérnem, hogy merítsek belőlük, ahogy arra is, hogy a feladat, amit vállaltam, azaz hogy összefogjam, amit összefogni nem érdemes, mert megszámlálhatatlan sok énből áll össze, amelyeket Te, mármint ezeknek az éneknek a légióit, fáradhatatlanul gyűjtögetted Danaida-korsódba, szóval hogy ez a feladat teljesíthetetlen, mert a Te életművedet több okból sem lehet csak úgy behatárolni, főképp azért, mert a kiterjedése többirányú és egyik irányban sem statikus, hanem nagyon is dinamikus, és e pillanatban lehetetlennek tűnik megtalálni azt a pontot, ahol majd egyszer megnyugodhat, és lehetetlennek tűnik behatárolni ezt a burjánzó, nemcsak minden elképzelhető tartóedényen – pedig milyen kiváló tartóedénynek tűnik a szó, a mondat, az írás, a könyv! –, hanem hovatovább önmagán is túlcsorduló, végeláthatatlanságában is oly tágas, befogadó és olvasmányos univerzumot, amely valahonnan Belőled árad, körülbelül akkortól, vagy talán már sokkal korábbról, de mégis, ha meg kell ragadni egy pillanatot, akkor onnantól, hogy utánozni kezdted a hangokat a hetvenes évek elején, amikor az én generációm, amely önmagát, talán joggal, talán tévesen, átmenetinek érzi, még sehol sem volt, s egy másik átmeneti, homokórányak-generáció volt épp kibontakozóban, a Tiétek, s mindebből kifolyólag természetszerűleg felmerül a kérdés, vajon minden generáció ugyanennyire átmeneti-e, miközben ugyanannyira öröknek, megcáfolhatatlannak és meghaladhatatlannak érzi magát, és így vissza is tértünk megint ugyanoda, ahonnan valójában egy pillanatra sem kanyarodtunk el, azaz az ellentmondásosság hurkához, amelyben ugyanúgy ott szorong az én generációm minden egyes képviselőjének a nyaka – akárha homokórában –, mint minden másikénak, és a dilemma számunkra is ugyanaz, mert bár előttünk tényleg ott az ezer út, azon az egyen, amelyik a miénk, valahogy mégsem tudunk elindulni, mert

a feladat, ahogy azt már az elején, mielőtt elvállaltuk, sejtenünk kellett volna, bevégezhetetlen, és vigaszt csak az újrakezdésekből táplálkozó pillanatnyi hó-bortos fellángolások jelenthetnek, a hit abban, hogy az úton levés kielégíthet, hogy az úton levés maga a boldogság, és ami a valóság, az nem számít, azzal nem kell törődni, hiába tanultuk meg, hiába égett bele az agyunkba, hogy nincs megállás, mindig csak a teljesíthetetlen, a lehetetlen áll előttünk, amit egyedül teljesíteni akanunk, amit kiszabtunk magunknak, amit könnyelműen, a következményeket nem mérlegelve, tudásunkat, képességeinket, korlátainkat félvállról véve csupán, vállaltunk, habókosan nézve szembe mindazzal, ami előttünk van, s amit úgy neveznek, amit Te úgy nevezted: már mindig az örök meg-nem-érkezés.

2014

REDIVIVUS – Kulcsár Ferenc